گزارش

رهبر انقلاب اسلامی در دیدار هزاران نفر از اقشار مختلف مردم در سالروز شهادت امام رضا (ع):

سپر پولادین اتحاد مردم و مسئولان و نیروهای مسلح نباید خدشه‌دار شود

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری: رهبر معظم انقلاب اسلامی صبح دیروز در سالروز شهادت امام رئوف حضرت علی‌بن موسی‌الرضا (ع) در دیدار هزاران نفر از قشرهای مختلف مردم، «انتشار فوق‌العاده مکتب اهل بیت» و «شتاب‌یافتن انتشار مسئله عاشورا و فلسفه قیام امام حسین در دنیای اسلام» را از مهم‌ترین برکات سفر امام هشتم به خراسان خواندند و با تبیین نکات مهمی درباره مسائل روز تأکید کردند: دشمنان ایران از «ایستادگی و اتحاد مقتدرانه ملت، مسئولان و نیروهای مسلح» و «تحمل شکست سخت در حملات نظامی» فهمیده‌اند که ملت ایران و نظام اسلامی را نمی‌توان با جنگ به زانو درآورد و گوش‌به‌فرمان کرد؛ بنابراین اکنون این هدف را با «ایجاد اختلاف در کشور» دنبال می‌کنند که در مقابل، همه مردم و مسئولان و صاحبان حرف و قلم باید با همه وجود «سپر پولادین اتحاد مقدس و عظیم ملت» را حفظ و تقویت کنند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش نخست سخنان‌شان، امام هشتم را ولی‌نعمت همه عالم وجود به‌ویژه ایرانیان خواندند و با تسلیت شهادت امام رئوف در بیان تأثیر برجسته سفر آن امام هُمام به خراسان، گفتند: مکتب اهل بیت که بعد از شهادت سیدالشهدا (ع) منزوی و مظلوم بود، در پرتو نتایج آن سفر از انزوا خارج شد و شیعیان روحیه‌ای یافتند که آن روحیه توانست شیعه را در تاریخ حفظ کند و پیروان مکتب اهل بیت را هر روز گسترش دهد. ایشان، ایجاد جهش در ترویج مسئله عاشورا را دومین نتیجه مهم سفر امام هشتم به خراسان دانستند و افزودند: حضرت علی‌بن موسی‌الرضا (ع) با جلب توجه دل‌های مردم به قیام عاشورا، فلسفه و اهداف آن یعنی «مبارزه با بی‌عدالتی» و «تحمل‌نکردن فُجّار و فاسقان در جامعه اسلامی» را در کانون اذهان مردم قرار دادند و زمینه‌ساز طرح و تبیین و ترویج بسیاری از معارف اجتماعی اسلام شدند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش دوم سخنان‌شان در باب مسائل روز، ایستادگی ملت در کمال قوت و قدرت را در جنگ تحمیلی دوم، باعث عظمت ویژه و عزت مضاعف ملت ایران در چشم جهانیان برشمردند و با طرح یک سؤال مهم گفتند: واقعا علت دشمنی مستمر همه دولت‌های آمریکا با ایران در ۴۵ سال اخیر چیست؟ ایشان در پاسخ به این سؤالِ ظاهرا ساده اما پیچیده، افزودند: آمریکایی‌ها در گذشته علت حقیقی این دشمنی را زیر عناوینی مانند تروریسم، حقوق بشر، دموکراسی، مسئله زن و مسائل مشابه پنهان می‌کردند یا آبرومندانه می‌گفتند می‌خواهیم رفتار ایران را عوض کنیم اما این فردی که امروز در آمریکا بر سر کار است، علت حقیقی خصومت با ایران را لو داد و گفت «می‌خواهیم ایران به حرف ما گوش کند»؛ یعنی درواقع می‌خواهیم ملت ایران و نظام جمهوری اسلامی گوش‌به‌فرمان ما باشد. رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر اهمیت درک عمیق این هدف شوم آمریکایی‌ها گفتند: آنها می‌خواهند ایران با این تاریخ بزرگ و ملت با این‌همه عزت و افتخار، گوش‌به‌فرمان آمریکا باشد. ایشان کسانی را که می‌گویند علت عصبانیت و دشمنی آمریکا شعارهای ملت ایران است، افرادی ظاهربین خواندند و افزودند: کسانی هم که می‌گویند «چرا با آمریکا مذاکره مستقیم و مسائل را حل نمی‌کنید»، ظاهربین هستند؛ چراکه باطن قضیه این نیست و در سایه هدف واقعی آمریکا از دشمنی با ایران، این مسائل حل‌نشدنی است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سخنان و اقدامات مقامات آمریکایی برای به زانو درآوردن و گوش‌به‌فرمان کردن ملت ایران را اهانت به ایرانیان خواندند و تأکید کردند: ملت از چنین توقع زشتی به‌شدت رنجیده است و در مقابل این خواسته با قدرت می‌ایستد. ایشان علت حقیقی جنگ اخیر را هم همین توقع و هدف خباثت‌آمیز دانستند و افزودند: رژیم صهیونیستی را تحریک و کمک کردند تا به خیال خود کار جمهوری اسلامی را تمام کنند؛ چراکه تصور نمی‌کردند ملت در مقابل آنها بایستد و آن‌چنان مشتی بزند که آنها پشیمان شوند. رهبر انقلاب با اشاره به گردهم‌آمدن عده‌ای از عوامل مزدور آمریکا در اروپا، یک روز پس از آغاز جنگ، برای بحث درباره تعیین حکومت بعد از جمهوری اسلامی، گفتند: این‌قدر متوهم و از تحقق اهداف سخیف‌شان خاطرجمع بودند که یک روز پس از شروع حمله برای تعیین حکومت بعدی جلسه گذاشتند و پادشاه هم تعیین کردند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به حضور یک ایرانی در جمع آن ابلهان، گفتند: خاک بر سر آن ایرانی که علیه کشور خود و به نفع یهود، صهیونیسم و آمریکا فعالیت می‌کند. رهبر انقلاب تصور خام فاصله میان مردم و نظام را از دیگر توهمات دشمنان و مزدوران‌شان خواندند و گفتند: ملت اما با ایستادگی در کنار نظام، نیروهای مسلح و دولت مشت محکمی به دهان همه آنها زد. ایشان قدرت‌نمایی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی را باعث تغییر معادلات خواندند و افزودند: ما و همه ملت ایران از کار بزرگ نیروهای مسلح تشکر می‌کنیم و پس از این نیز روزبه‌روز بر قدرت و توانایی ایران و نیروهای مسلح آن افزوده خواهد شد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای جمع‌بندی دشمن از حوادث اخیر را ناتوانی در از به زانو درآوردن ایران با جنگ و حمله نظامی دانستند و گفتند: جمهوری اسلامی با وجود این دشمنی‌ها در ۴۵ سال گذشته، هر روز قوی‌تر شده و دشمن هم دریافته است که راه عقب‌راندن جمهوری اسلامی، به‌کارگیری ابزار و وسایل خشن نیست، بلکه باید در داخل کشور اختلاف و نفاق ایجاد کند. ایشان عوامل داخلی آمریکا و صهیونیسم در گوشه و کنار کشور و گویندگان و نویسندگان غافل را عاملان ایجاد اختلاف و چندصدایی برشمردند و افزودند: امروز بحمدالله مردم متحدند و با وجود اختلاف سلایق سیاسی و اجتماعی، برای دفاع از نظام و کشور و ایستادگی در برابر دشمن یکپارچه‌اند که این اتحاد مانع تجاوز و تعرض دشمنان است و به‌همین‌دلیل هم در پی نابودکردن این وحدت هستند. رهبر انقلاب صیانت از اتحاد ملی را وظیفه‌ای همگانی دانستند و گفتند: اتحاد مقدس، اجتماع عظیم و سپر پولادین دل‌ها و اراده‌های مردم نباید مخدوش شود و حفظ آن وظیفه اهل بیان و قلم و تحقیق، کسانی که توییت می‌زنند و همه مردم و مسئولان کشور به ویژه مسئولان قوای سه‌گانه است که بحمدالله آنها نیز امروز در کمال اتحاد و همدلی با یکدیگر کار می‌کنند. ایشان حمایت از خدمتگزاران کشور را ضروری خواندند و افزودند: مردم از خدمتگزاران، ازجمله رئیس‌جمهور که پرکار، پرتلاش و پیگیر است، حمایت کنند؛ چراکه از چنین عناصری باید قدرشناسی کرد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای حفظ اتحاد بین «آحاد مردم با یکدیگر»، «مردم و دولت»، «آحاد مسئولان نظام با یکدیگر» و «مردم و نیروهای مسلح» را ضرورتی قطعی برشمردند و افزودند: علائم و قرائن حاکی از آن است که امروز بیشترین تلاش دشمن بر خدشه‌دار کردن این هم‌صدایی و همدلی و همکاری است. ایشان با تأکید بر اینکه وجود نظرهای گوناگون در مسائل مختلف هیچ اشکالی ندارد، گفتند: اهل فکر توجه کنند که ارائه فکری نو که مکمل موجودیِ ملت باشد، با تخریب و اهانت‌کردن متفاوت است و نباید مبانی جمهوری اسلامی را که باعث رشد ملت و ارتقای کشور و قدرت ملی است، تخریب کرد. این کار خواست دشمن است، اگرچه تکمیل مبانی اشکالی ندارد. رهبر انقلاب رژیم صهیونیستی را منفورترین رژیم و حکومت دنیا نزد ملت‌ها خواندند و خاطرنشان کردند: امروز حتی دولت‌های غربی مانند انگلیس و فرانسه هم که همواره حامی رژیم صهیونی بودند، آن را محکوم می‌کنند؛ البته این محکومیت‌ها زبانی و بی‌فایده است. ایشان جنایات کنونی رؤسای رژیم صهیونیستی مانند قتل کودکان به وسیله گرسنگی و تشنگی‌دادن و به رگبار بستن آنها در صف غذا را در تاریخ بشر بی‌سابقه خواندند و افزودند: در مقابل این جنایات منزجرکننده باید ایستاد؛ البته ایستادگی با زبان و محکومیت فایده‌ای ندارد، بلکه باید مانند اقدام مردم شجاع یمن کاری کرد که راه‌های کمک به رژیم صهیونیستی از همه طرف بسته شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در پایان با اعلام آمادگی جمهوری اسلامی برای انجام هر اقدام ممکن در این زمینه، ابراز امیدواری کردند خداوند متعال با برکت‌دادن به حرکت ملت ایران و همه حق‌خواهان عالم، ریشه این سرطان عمیق و مهلک را از منطقه بکَند و ملت‌های مسلمان را بیدار و با یکدیگر متحد سازد. در این مراسم، حاضران همراه مداحان اهل بیت آقایان حمید دادوندی و مجید بنی‌فاطمه، با قرائت زیارت امین‌الله و نوحه‌سرایی، به سوگواری در سالروز شهادت امام هشتم (ع) پرداختند.

«شرق» از دیپلماسی فشرده با اروپا، روسیه و آژانس در آستانه پایان ضرب‌الاجل تروئیکا گزارش می‌دهد

ماراتن مذاکرات

عبدالرحمن فتح‌الهی: پرونده هسته‌ای ایران در مقطع کنونی بیش از هر زمان دیگری در معرض بازگشت به چرخه‌ای از تنش و بحران قرار گرفته است. در حالی که موعد مقرر تروئیکا در پایان ماه آگوست (نهم شهریور) برای ارسال نامه فعال‌سازی مکانیسم ماشه به شورای امنیت و غروب قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت نزدیک می‌شود، تماس‌های دیپلماتیک فشرده میان ایران، اروپا، روسیه و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نشان می‌دهد که همه طرف‌ها در تلاش‌اند تا از یک انفجار سیاسی جلوگیری کنند. در این میان، موضع قاطع تهران در رد تمدید مهلت اسنپ‌بک که توسط علی لاریجانی دبیر شورای عالی امنیت ملی اعلام شد، نقش تعیین‌کننده‌ای در آینده تحولات خواهد داشت. ایران تلاش می‌کند ضمن تأکید بر حقوق مشروع خود، دیپلماسی را زنده نگه دارد، اما نقش اروپا و آمریکا در تصمیم‌گیری‌های پیش‌رو می‌تواند موازنه را به‌طور کامل تغییر دهد. گفت‌وگوهای تلفنی عباس عراقچی با وزرای خارجه تروئیکای اروپایی و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، هم‌زمانی مذاکرات ایران و آژانس در وین، تماس وی با سرگئی لاوروف وزیر خارجه روسیه و خبر سفر مقامات آژانس به آمریکا، همگی قطعات پازلی هستند که آینده برجام و مناسبات ایران با جامعه بین‌المللی را تعیین می‌کنند. آنچه این تحولات را حساس‌تر می‌کند، اختلاف دیدگاه بنیادین درباره مشروعیت حقوقی اسنپ‌بک، جایگاه اروپا در نظم جهانی و میزان اعتماد ایران به نهادهای بین‌المللی است. پرسش اصلی این است که آیا دیپلماسی توان عبور از این پیچ دشوار را خواهد داشت یا خیر.

تماس تلفنی عراقچی با تروئیکای اروپایی و اتحادیه اروپا؛ هشدار ایران نسبت به تبعات اسنپ‌بک

روز جمعه ۳۱ مرداد، سیدعباس عراقچی وزیر خارجه ایران تماس تلفنی مهمی با وزرای خارجه سه کشور اروپایی (آلمان، فرانسه و بریتانیا) و همچنین کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا برقرار کرد. موضوع اصلی این تماس‌ها، بحث پیرامون سرنوشت قطع‌نامه ۲۲۳۱ و تهدید اروپایی‌ها به فعال‌سازی سازوکار موسوم به اسنپ‌بک بود. عراقچی با تشریح مواضع جمهوری اسلامی ایران تأکید کرد که سه کشور اروپایی و اتحادیه اروپا فاقد هرگونه صلاحیت قانونی و اخلاقی برای توسل به این سازوکار هستند، چراکه خود با خروج عملی از تعهدات برجامی و همراهی با آمریکا، این توافق را نقض کرده‌اند. وی هشدار داد که هرگونه تلاش برای بازگرداندن تحریم‌های لغوشده شورای امنیت می‌تواند پیامدهای غیرقابل پیش‌بینی و جدی برای روابط ایران با جامعه بین‌الملل داشته باشد. با این حال، عراقچی تصریح کرد که ایران همچنان مسیر دیپلماسی را ترک نکرده و آماده بررسی هر راه‌حلی است که حقوق و منافع ملت ایران را تضمین کند. او همچنین در واکنش به ایده اروپا برای تمدید قطع‌نامه ۲۲۳۱ گفت که چنین تصمیمی اساسا در اختیار شورای امنیت است و ایران در این فرایند دخالت مستقیمی نخواهد داشت؛ هرچند با دوستان خود در شورای امنیت در این زمینه مشورت خواهد کرد. این تماس نشان می‌دهد که ایران در لحظه‌ای حساس، دیپلماسی را به‌عنوان ابزار اصلی بازدارندگی به کار گرفته است. تأکید عراقچی بر «مسیر دیپلماسی» از یک سو و هشدار شدید به اروپا از سوی دیگر، نوعی سیاست «چماق و هویج معکوس» است؛ یعنی هم‌زمان با هشدار جدی، آمادگی برای مذاکره را نیز مطرح می‌کند. رویکرد تهران با هدف جلوگیری از آن است که اروپا فضای تصمیم‌گیری خود را صرفا بر پایه فشار و تهدید تنظیم کند.

موضع اروپا پس از تماس با عراقچی؛ تعهد به دیپلماسی، اما فشار برای همکاری ایران

چند ساعت پس از پایان تماس، وزرای خارجه اروپایی و مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا روایت‌های خود از این گفت‌وگو را منتشر کردند. کایا کالاس در حساب رسمی خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت که «اروپا متعهد به یافتن راه‌حلی دیپلماتیک برای مسئله هسته‌ای است. اما با نزدیک‌شدن سریع ضرب‌الاجل مکانیسم بازگشت تحریم‌ها، آمادگی ایران برای تعامل با آمریکا بسیار حیاتی است. ایران همچنین باید همکاری کامل با آژانس داشته باشد. وزیر خارجه آلمان نیز تأکید کرد که «ما زمان بسیار کمی داریم و ایران باید به طور جدی در این زمینه مشارکت کند، در غیر این صورت فعال‌سازی دوباره تحریم‌ها اجتناب‌ناپذیر خواهد بود». وزیر خارجه فرانسه نیز موضع مشابهی اتخاذ کرد و از «جدیت و فوریت» در این پرونده سخن گفت. بیانیه‌های اروپایی‌ها نشان می‌دهد که آنها به دنبال استفاده از «فشار دیپلماتیک» برای وادارکردن ایران به دو اقدام مشخص هستند؛ نخست به مذاکره با آمریکا باز می‌گردد و اقدام دوم ناظر به همکاری کامل با آژانس است. به بیان دیگر، اروپا سعی دارد با تهدید اسنپ‌بک، ایران را به نرمش در این دو محور وادار کند. اما نکته کلیدی آن است که حتی در این بیانیه‌ها نیز اروپا خود را نیازمند «راه‌حل دیپلماتیک» معرفی می‌کند. این نشان می‌دهد که اروپا علاقه‌مند نیست بحران به شورای امنیت و مدیریت کامل آمریکا بازگردد، بلکه مایل است نقش میانجیگر فعال خود را حفظ کند.

ایران در برابر پیشنهاد تمدید مهلت اسنپ‌بک؛ لاریجانی و عراقچی «نه» گفتند

علی لاریجانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی، در موضع‌گیری اخیر خود با صراحت اعلام کرد که ایران هیچ‌گونه تمدید مهلت اسنپ‌بک را نخواهد پذیرفت. او تأکید کرد: «ما توافقی داشتیم که ظرف ۱۰ سال باید به پایان برسد؛ دیگر بنا نیست هر بار با پیشنهاد تمدید، این توافق کش‌دار شود. ایران قائل به این بازی نیست». این سخنان در شرایطی بیان شد که طی روزهای گذشته برخی محافل سیاسی داخلی پیشنهاد داده بودند تهران با یک تمدید کوتاه‌مدت موافقت کند تا فضا برای ادامه دیپلماسی و کاهش تنش‌ها باز بماند. هم‌زمان، عباس عراقچی، وزیر امور خارجه، در تماس‌های خود با همتایان اروپایی همین موضع را تکرار کرد و هشدار داد که تهران به هیچ عنوان با تمدید مهلت مکانیسم ماشه همراهی نخواهد کرد. عراقچی تصریح کرد که چنین درخواستی نه مبنای حقوقی دارد و نه با منافع ملی ایران سازگار است. این مواضع قاطعانه دست‌کم دو پیام روشن در بر دارد؛ نخست خطاب به اروپا که تهران اجازه نخواهد داد با تمدیدهای متوالی، فضای فشار زمان‌دار علیه ایران ادامه یابد. پیام دوم نیز رو به داخل است؛ اینکه دولت و دستگاه دیپلماسی زیر بار «توافق موقت» یا «تمدیدهای پی‌درپی» نخواهند رفت و تلاش می‌کنند چارچوب اصلی برجام، با همان بازه ۱۰ساله توافق‌شده، محترم شمرده شود. تحلیلگران معتقدند این رویکرد می‌تواند جایگاه مذاکره‌کنندگان ایرانی را در چانه‌زنی تقویت کند، چراکه نشان‌دهنده انسجام موضع تهران است. با این حال، همین سخت‌گیری، احتمال مواجهه مستقیم با فعال‌سازی اسنپ‌بک از سوی اروپا را نیز افزایش می‌دهد و ریسک ورود پرونده هسته‌ای به مرحله‌ای حساس‌تر را در پی دارد. اکنون پرسش کلیدی این است که آیا قاطعیت ایران باعث عقب‌نشینی اروپا خواهد شد یا به نقطه برخورد نزدیک‌تر خواهد کرد.

ایران و روسیه؛ هم‌گرایی در برابر اقدام یک‌جانبه اروپا و آمریکا

ساعاتی پس از تماس با اروپا، عراقچی با سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، تلفنی گفت‌وگو کرد. در این گفت‌وگو، دو طرف تأکید کردند سه کشور اروپایی به دلیل نقض تعهدات برجامی و همراهی با آمریکا، صلاحیت توسل به مکانیسم ماشه را ندارند. همچنین بر لزوم خاتمه قطع‌نامه ۲۲۳۱ در موعد مقرر تأکید شد. هم‌زمان، میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در وین، گفت که اروپا هیچ استراتژی روشنی برای خروج از بن‌بست اسنپ‌بک ندارد و صرفا تهدید می‌کند، بدون اینکه راه‌حلی برای پس از آن داشته باشد. ایران با تکیه بر حمایت سیاسی روسیه (و تا حدی چین) تلاش می‌کند مشروعیت بین‌المللی اقدام اروپا را زیر سؤال ببرد. اما از منظر راهبردی، مسکو بیشتر به دنبال استفاده ابزاری از این پرونده در معادلات بزرگ‌تر خود با غرب است. به همین دلیل، هرچند روسیه مواضع حمایتی اتخاذ می‌کند، توان یا اراده کافی برای جلوگیری قطعی از فعال‌شدن اسنپ‌بک را ندارد.

دو مسیر موازی؛ از مذاکرات ایران و آژانس در وین تا سفر احتمالی مقامات آژانس به واشنگتن

روز جمعه، رضا نجفی، نماینده ایران در آژانس، اعلام کرد که مذاکرات جدیدی در وین با معاون مدیر کل آژانس در امور پادمان انجام شد. این مذاکرات بر نحوه تعامل ایران با آژانس در شرایط جدید پس از حملات آمریکا و اسرائیل به تأسیسات هسته‌ای متمرکز بود. نجفی گفت که پیشرفت‌هایی حاصل شده و گفت‌وگوها ادامه خواهد یافت. هم‌زمان، خبرگزاری بلومبرگ گزارش داد که مقامات آژانس هفته آینده به واشنگتن سفر خواهند کرد تا با مقامات آمریکایی درباره وضعیت ایران گفت‌وگو کنند. این سفر با هدف بررسی ذخایر اورانیوم ایران و وضعیت بازرسی‌ها انجام می‌شود. این دو روند موازی نشان می‌دهد که آژانس در حال ایفای نقش «میانجی مشروط» است که از یک‌سو با ایران مذاکره می‌کند و از سوی دیگر با آمریکا هماهنگ می‌شود. این دوگانگی موجب بی‌اعتمادی تهران شده و دلیل اصلی تغییر سیاست ایران در قبال همکاری با آژانس است. اگر واشنگتن بیش از حد بر آژانس فشار بیاورد، احتمال کاهش همکاری‌های تهران وجود دارد؛ مسئله‌ای که اروپا را نیز نگران کرده است.

نقش روسیه، چین و آمریکا در موازنه آینده

درحالی‌که اروپا بر فعال‌سازی اسنپ‌بک تهدید می‌کند، کارشناسانی چون اولیانوف معتقدند اروپا راهبرد روشنی برای پس از این اقدام ندارد. چین نیز صراحتا اعلام کرده که با فعال‌سازی اسنپ‌بک مخالف است و چنین اقدامی را مضر برای دیپلماسی می‌داند. از سوی دیگر، آمریکا بر موضع «غنی‌سازی صفر» پافشاری می‌کند و هیچ‌گونه انعطاف از خود نشان نداده است. ایران نیز با توجه به شرایط داخلی و حملات اخیر، نمی‌تواند امتیازات بزرگ بدهد. در نتیجه، مذاکرات عملا در یک بن‌بست قرار دارد. توازن قدرت کنونی نشان می‌دهد که ایران در شرایط دشواری قرار گرفته است: اروپا ابزار فشار (اسنپ‌بک) را در اختیار دارد، آمریکا موضع سخت‌گیرانه اتخاذ کرده و روسیه و چین اگرچه حمایت لفظی دارند اما توان یا اراده کافی برای تغییر موازنه ندارند. تنها راه ایران در این شرایط، استفاده هوشمندانه از دیپلماسی و ایجاد یک توافق سیاسی برای جلوگیری از فعال‌شدن اسنپ‌بک است.

راند آخر مذاکرات

در پی تماس تلفنی سیدعباس عراقچی با وزرای خارجه سه کشور اروپایی و کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، مقرر شد روز سه‌شنبه نشستی در سطح معاونان وزرای خارجه برگزار شود. این نشست که در فاصله‌ای کوتاه پیش از موعد تعیین‌شده اروپا برای ارسال نامه به شورای امنیت برگزار می‌شود، عملا به عنوان آخرین دور دیپلماسی پیش از احتمال فعال‌سازی مکانیسم ماشه شناخته می‌شود. بر اساس گزارش‌ها، محور اصلی مذاکرات سه‌جانبه و اتحادیه اروپا با ایران، یافتن راه‌حلی فوری برای جلوگیری از ارجاع پرونده هسته‌ای ایران به شورای امنیت و در نهایت بازگشت خودکار تحریم‌هاست. اروپایی‌ها در هفته‌های اخیر بر ضرورت همکاری ایران با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و آغاز گفت‌وگوهای مستقیم با آمریکا تأکید کرده‌اند. ایران اما ضمن رد این شرط‌ها، بر ضرورت پایبندی اروپا به تعهدات برجامی و پرهیز از تهدیدهای سیاسی تأکید داشته است. طیفی از ناظران معتقدند حتی در صورت برگزاری این نشست، احتمال دستیابی به نتیجه ملموس بسیار اندک است و مذاکرات سه‌شنبه نیز مانند ادوار پیشین به تکرار مواضع طرفین محدود خواهد شد. در این تحلیل، اروپایی‌ها به دلیل فشارهای داخلی و هماهنگی با آمریکا، نهایتا ناچار خواهند بود به سمت فعال‌سازی مکانیسم ماشه حرکت کنند؛ تصمیمی که می‌تواند پرونده هسته‌ای را وارد مرحله‌ای پرچالش‌تر کند. با این حال، دیدگاهی دیگر میان کارشناسان مطرح است که احتمال می‌دهد این نشست بتواند به توافقی موقت برای تعلیق یا تمدید شش‌ماهه مهلت مکانیسم ماشه منجر شود. در این سناریو، اروپا با تمدید محدود، فرصت تازه‌ای برای مذاکره ایجاد می‌کند، در حالی که ایران زمان بیشتری برای ارائه ابتکار عمل یا کاهش تنش در اختیار خواهد داشت. اما برخی تحلیلگران نیز بر این باورند که حتی اگر چنین تمدیدی حاصل شود، بدون وجود یک طرح عملی از سوی همه طرف‌ها برای عبور از وضعیت کنونی، بحران فقط به صورت فرسایشی ادامه خواهد یافت و صرفا زمان بیشتری برای انباشت اختلافات فراهم می‌شود. به اعتقاد این طیف، تمدید بدون راه‌حل، نه به کاهش تنش، بلکه به پیچیده‌ترشدن بحران منجر خواهد شد. در مجموع، نشست سه‌شنبه که هنوز محل آن نهایی تأیید نشده است، آخرین فرصت دیپلماتیک پیش از اقدام احتمالی اروپا تلقی می‌شود؛ فرصتی که اگر با ابتکار سیاسی همراه نشود، احتمالا پرونده هسته‌ای ایران وارد یکی از حساس‌ترین مقاطع سال‌های اخیر خواهد شد. به بیان دیگر، پرونده هسته‌ای ایران بار دیگر در نقطه عطفی تاریخی قرار گرفته است. از یک سو اروپا تهدید به فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌کند و از سوی دیگر ایران قاطعانه هرگونه تمدید یا عقب‌نشینی از مواضع خود را رد می‌کند. تماس‌های تلفنی عراقچی با اروپا و روسیه، مذاکرات با آژانس و گزارش‌های رسانه‌ای درباره تحرکات جدید، همگی نشان می‌دهد که بازیگران مختلف تلاش دارند آینده این پرونده را به سود خود شکل دهند. آنچه مسلم است، فعال‌شدن مکانیسم ماشه می‌تواند پیامدهای سیاسی، اقتصادی و امنیتی سنگینی برای ایران، منطقه و کل جامعه بین‌الملل به همراه داشته باشد. بنابراین همه بازیگران باید تلاش کنند مسیر دیپلماسی را باز نگه دارند و مانع از آن شوند که پرونده ایران، البته با قرائت سیاسی غرب بار دیگر به شورای امنیت بازگردد. در نهایت، آینده این بحران بیش از هر زمان دیگری به تعاملات هوشمندانه ایران با اروپا، آژانس و قدرت‌های جهانی گره خورده است. در این میان، آژانس بین‌المللی انرژی اتمی با سفر احتمالی مقاماتش به آمریکا، بیش از پیش زیر ذره‌بین قرار گرفته است. نتیجه نهایی این معادله به میزان انعطاف‌پذیری سیاسی طرف‌ها بستگی دارد. اگر توافقی سیاسی حاصل نشود، احتمال بازگشت تحریم‌های شورای امنیت و ورود به مرحله‌ای پرهزینه برای همه طرف‌ها بسیار بالاست.

دریچه

سپاه در بیانیه‌ای تأکید کرد

ایران قوی و پیشرفته با اتحاد دولت، ملت و نیروهای مسلح محقق می‌شود

سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای به مناسبت هفته دولت، پیوند عمیق میان دولت، ملت و نیروهای مسلح را ضامن تحقق چشم‌انداز ایران قوی و پیشرفته برشمرد و تأکید کرد: سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با درک عمیق از پیچیدگی‌های محیط امنیتی و تهدیدات نوظهور، اولویت خود را در حفظ و ارتقای ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دفاعی و امنیتی قرار داده است. به گزارش سپاه‌نیوز، در این بیانیه آماده است: فرا رسیدن هفته دولت را به تمامی کارگزاران و نقش‌آفرینان دولت که دل در گرو عزت، سربلندی و پیشرفت ایران عزیز و پیش‌برندگی اهداف و آرمان‌های بلند و تمدن‌ساز انقلاب اسلامی دارند، صمیمانه تبریک و تهنیت می‌گوییم. هفته دولت فرصتی ارزشمند برای بازخوانی و تبیین الگوی خدمتگزاری مؤمنانه، مجاهدانه و صادقانه است که شهیدان والامقام محمدعلی رجایی، محمدجواد باهنر و سیدابراهیم رئیسی، با جان‌فشانی و اخلاص خویش آن را به یادگار نهادند. این ایام، نه تنها نماد وفاداری به آرمان‌های بلند انقلاب اسلامی، بلکه جلوه‌ای ماندگار از پیوند عمیق میان خدمت به مردم، پایبندی به ارزش‌های الهی و دفاع از استقلال و عزت ملی به شمار می‌رود. امروز در شرایطی که منطقه و جهان با تحولات پیچیده و رویارویی‌های چندلایه و ترکیبی بازیگران مؤثر مواجه است، ایران اسلامی با تکیه بر ایمان، بصیرت و مقاومت ملت و با هدایت‌های حکیمانه مقام معظم رهبری (مد ظله العالی)، مسیر پیشرفت و عزت را با اقتدار ادامه می‌دهد. در این میان، تلاش‌های دولت چهاردهم در پاسخ به نیازهای کشور در عرصه‌های مختلف و نیز حمایت مؤثر از نیروهای مسلح در صحنه‌های خطیر قدرت‌سازی و بازدارندگی دفاعی، به ویژه در دفاع مقدس ۱۲روزه اخیر برابر جنگ تحمیلی رژیم پلید صهیونیستی و آمریکای جنایتکار که نمونه‌ای روشن از هم‌افزایی دولت و نیروهای مسلح در دفاع از امنیت و عزت ایران و جبهه مقاومت به شمار می‌رود، شایسته قدردانی است. سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، در تداوم مأموریت تاریخی و الهی خویش، راهبرد «کمک به دولت» و «مشارکت در سازندگی و پیشرفت کشور» را به عنوان یک اصل بنیادین در کنار سایر مأموریت‌ها و وظایف قانونی و ابلاغی خود فعالانه دنبال می‌کند. تجربه بیش از چهار دهه گذشته نشان داده است که حضور مؤثر و راهبردی سپاه در کمک به اجرای طرح‌های کلان و ملی، از توسعه زیرساخت‌ها تا محرومیت‌زدایی، نقش تعیین‌کننده‌ای در پیشبرد اهداف انقلاب و ارتقای سطح زندگی و رفاه مردم داشته است. این مسیر، با نگاه بلندمدت و برنامه‌ریزی دقیق، در دولت چهاردهم نیز دستور کار قرار دارد و با قدرت بیشتری دنبال خواهد شد. یادآوری و تأکید بر این واقعیت مهم ضروری است که «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی» با درک عمیق از پیچیدگی‌های محیط امنیتی و تهدیدات نوظهور، اولویت خود را در حفظ و ارتقای ظرفیت‌ها و توانمندی‌های دفاعی و امنیتی قرار داده است. سپاه مقتدر مردمی بر این باور است که پیوند عمیق میان دولت، ملت و نیروهای مسلح، ضامن تحقق چشم‌انداز ایران قوی و پیشرفته خواهد بود. ما در مسیر تحقق این آرمان، با تمام ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها در کنار دولت و ملت ایستاده‌ایم و با توکل به خداوند متعال و تبعیت از فرامین ولی‌فقیه زمان، حضرت امام خامنه‌ای عزیز مدظله‌العالی، آینده‌ای روشن و سرافراز برای ایران اسلامی می‌اندیشیم. با گرامیداشت یاد، نام و مجاهدت‌های شهدای خدمت و شهیدان اقتدار ایران اسلامی به‌ویژه شهدای تاریخ‌ساز دفاع مقدس ۱۲روزه، از درگاه خدای قادر متعال برای یکایک دولتمردان شریف، متعهد و دلسوز به‌ویژه رئیس‌جمهور محترم و پرتلاش و آحاد خادمین ملت در دستگاه‌های اجرایی کشور در بخش‌ها و حوزه‌های مختلف آرزوی توفیق و سربلندی می‌کنیم.